

2015. júliusi mérnök évfordulók, emlénapok

3. – 40 éves az M7-es autópálya

1975-ben e napon adták át a Budapest és Balaton közötti M7-es autópálya akkoriban utolsó, Székesfehérvártól Balatonvilágosig tartó szakaszát a forgalomnak. Az 1960-as évek második felétől jelentősen megnőtt az autóforgalom Budapest és a Balaton között. Az 1930-as években megépült balatoni műút már nem bírta el a nagy forgalmat. Az első magyar autópálya, az M7-es több szakaszban épült meg. 1970-től a félig elkészült M7-es autópálya két forgalmi sávú autópályaként már üzemelt. A hét végi torlódások megszüntetésére 1972 nyarán új forgalmi rendet vezettek be. A nyári vasárnapokon 14 és 24 óra között az M7-es autópályán mindkét forgalmi sávban csak Budapest felé lehetett közlekedni.

6. – 120 éve született Buzágh Aladár kémikus

Derencsényben született Buzágh Aladár (1895-1962), kétszeres Kossuth-díjas kolloidkémikus. 1943-ban a budapesti egyetemen újonnan szervezett intézet, a Kolloidkémia és Technológia vezetőjének nevezték ki. Buzághot már életében is a kolloidkémia egyik megalapozójának tekintette a szakma, munkásságának jelentős része beépült a kolloidkémia egyetemi tananyagába.

14. - 90 éve született Molnár Péter építész

Molnár Péter (1925-2000) kétszeres Ybl-díjas, Csonka Pál-érmes építész, több középület, a Siófoki Meteorológiai Obszervatórium (1954.) és sportlétesítmény, köztük a székesfehérvári sportcsarnok, tervezője.

15. – Vasutasnap

Az Ulmann Móric által alapított Magyar Középponti Vasúttársaság Pest és Vác közötti vonalán 1846. július 15-én elindult az első gőzvasúti szerelvény. A Magyar Vasút e napon történő megindulása emlékére tartják a vasutas napot. Budapesten a XIV. Tatai út 95-ben megtekinthető a Magyar Vasúttörténeti Park.

20. – 125 éve született Grofcsik János mérnök

Pápán született Grofcsik János (1890-1977) vegyészmérnök, a magyar kerámiaipar meghatározó tudósa. Munkásságát az Országos Chemiai Intézetben kezdte, majd a budapesti Felső-ipariskola tanára, a városlódi Majolikagyár tanácsadója, a Kőszénbánya- és Téglagyár Társulat (Drasche) vezérigazgatója (1940-48), a Nehézvegyipari Kutató Intézet Szilikátkémiai Osztályának vezetője (1949-51), a Veszprémi Vegyipari Egyetem Szilikátkémiai Tanszékének professzora (1951-58) volt. Hazai tűzállóipari és kerámiai nyersanyagok minősítésének kérdésével, új vizsgálati módszerek kidolgozásával, agyagásványok szerkezetével és kerámiai égetés folyamán az agyagban végbemenő átalakulások vizsgálatával foglalkozott. A Szilikátkémiai Központi Kutató és Tervező Intézetnek haláláig tudományos tanácsadója, az MTA Szilikátkémiai Albizottságának (1950-57) elnöke, a Szilikátkohászati Főbizottság (1959-64) alelnöke, a Szilikátipari Tudományos Egyesületnek tiszteletbeli elnöke volt. Számos szakkönyv szerzője volt; a legjelentősebbek: *A kerámia elméleti alapjai*, *A mullit képződése, szerkezete és jelentősége*, valamint *A magyar finomkerámia ipar története*.

24. – 80 éve született Berencei Rezső mérnök

Budapesten született Berencei Rezső (1935-2008) geodéta, mérnök ezredes. Pályáját a Magyar Honvédség Tóth Ágoston Térképészeti Intézet parancsnokaként fejezte be. Nem csak a katonai térképészet területén szerzett elvülhetetlen érdemeket, de a magyar térképészet és térinformatika ismert és elismert személyiségévé vált.

25. – 125 éve született Szilvay Kornél feltaláló

Budapesten született Szilvay Kornél (1890-1957) gépészmérnök, tűzoltó ezredes, Bp. tűzoltóparancsnoka. Nemzetközi viszonylatban is jelentős eredményeket ért el a korszerű tűzvédelem megteremtése terén. Legismertebb találmánya a róla elnevezett száraz-oltógép, mely a zárt tüzeket az égés folyamatát megakasztó anyagok (oltógáz, porok stb.) felhasználásával oltja, s ezzel a tűzoltásnál fellépő vízkárokat elkerüli. Eljárását ma már világszerte alkalmazzák.

26. – 200 éve született Litschauer Lajos mérnök

Szilsárkányban született Litschauer Lajos (1815-1885) bányamérnök, a selmeci akadémia tanára, a magyar bányászati szaknyelv egyik úttörője, a bányaművelés első magyar nyelvű főiskolai előadója és tankönyvszerzője.

28. – 175 éve kezdődött a Széchenyi lánchíd építése

A Széchenyi lánchíd a Buda és Pest közötti állandó összeköttetést biztosító legrégebb, egyben legismertebb híd a Dunán. Építését gróf Széchenyi István kezdeményezte és báró Sina György finanszírozta. Tervezője az angol William Tierney Clark, a kivitelezés irányítója a skót származású Clark Ádám volt. Építése 1840. július 28-án kezdődött, ekkor verték le az első cölöpöt a budai mederpillérenél. A híd megépítésének teljes költsége (előmunkálatok, a budai oldalon lévő kincstári épületek megváltása, Pestnek és Budának kifizetett kárpótlás) 6,575 millió aranyforintot tett ki, ebből maga a híd 4,4 millióba, az összköltség kétharmadába került. A hidat 1849-ben avatták fel.

Felhasznált irodalom:

- Évfordulóink a műszaki és természettudományokban 1994. és 1999. – MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága
- História – Tudósnapár - Természettudósokhoz kapcsolódó évfordulók - <http://tudosnapar.kfki.hu/historia/>
- Mérnökök évfordulói 2015-ben – Magyar Mérnöki Kamara (www.mmk.hu) Történeti Bizottsága
- Magyar tudóslexikon A-tól Zs-ig – 1997. – BETTER – MTESZ – OMIKK
- Magyar Életrajzi Lexikon – 1967. – Akadémiai Kiadó
- Egyéb életrajzi források

Készítette: Sipos László